

DE BOTANISCHE TUIN TE INNSBRÜCK.

Meer en meer wint de overtuiging veld, dat de waarde van een botanischen tuin niet zoozeer door het aantal der vertegenwoordigde soorten bepaald wordt, als wel door de wijze, waarop de voorhanden planten gegroepeerd zijn. Ziet men af van luxe-tuinen, waar park-aanleg en sierlijkheid der perken en groepen hoofdzaak zijn, dan zijn er twee richtingen te onderscheiden. In kleine tuinen zal men tusschen deze twee moeten kiezen, in groote kan men beide naast elkander een plaats geven.

De meest gewone richting is de systematische groepeeringswijze. Deze rangschikking is voor de volle-grondsplanten wel in alle plantentuinen aangenomen, doch voor de kasplanten is zij meestal verwaarloosd. Noch in de kassen, noch des zomers als de planten uit de koude kassen en uit de orangerie buiten staan vindt men haar. Slechts enkele tuinen, zoowel ten onzent als in het buitenland, maken hierop een gunstige uitzondering. En de ervaring leert, dat de moeilijkheden, die deze groepeeringswijze voor de cultuur medebrengt, zeer goed te overwinnen zijn, terwijl de voordeelen zeer groot zijn. Allereerst voor het onderwijs; de studenten geven de ondubbelzinnigste bewijzen, hoe zij deze rangschikking op prijs stellen. Trouwens eerst daardoor wordt het mogelijk, dat werkelijk uit het groote materiaal van kasplanten voor de studie nut getrokken wordt. Doch ook voor de controle is deze rangschikking van veel belang. Ontbreekt zij, dan komen allengs in de kassen de fraaie en gemakkelijk te kweken soorten in een groot aantal exemplaren, terwijl voor de moeilijker te kweken, doch evenzeer belangrijke gewassen, de plaats dan schijnbaar ontbreekt. De plaatsruimte, b. v. in den Amsterdamschen Hortus gewonnen door het invoeren der systematische rangschikking in de kassen kan op ruim $\frac{1}{3}$ der geheele ruimte geschat worden.

Te Innsbrück heeft Prof. HEINRICH een biologische groepeeringswijze ingevoerd, welke zeer goed voldoet, en reeds te Munchen, Berlijn en elders navolging gevonden heeft. Het zijn in hoofdzaak 12 groepen, nl. 1°. kompasplanten en andere, wier bladbouw geen verschil tusschen boven en onderkant doet zien, 2°. 's nachts slapende soorten,

3°. klimplanten, 4°. verspreidingsmiddelen van vruchten en zaden, 5°. insectenetende planten, 6°. humusplanten, 7°. parasieten, 8°. bastaarden, 9°. monstrositeiten, 10°. cultuurrassen, 11°. doornen en stekels, 12°. bladlooze en bladarme gewassen.

Voor de bastaarden heeft men drie rechte bedden; op het middelste staat telkens de bastaard, op de beide andere de soorten waaruit hij ontstaan is. De parasieten, met vogellijm, italiaansche vogellijm (*Loranthus*), *Cuscuta* enz., en verder met de ziekten die door parasietische zwammen veroorzaakt worden, vormen een der meest leerrijke groepen, belangrijk ook om de zeldzaamheid van vele der hier vertegenwoordigde soorten. Voor de cultuur-rassen is de gewone kool gekozen, waarvan een zestal rassen naast elkander zuiver gehouden worden. De eerste en de laatste der 12 groepen geven een denkbeeld van de schaduwarme bosschen, waar de bladeren verticaal in plaats van horizontaal staan, zooals bijv. niet zelden in Australië het geval is. *Acacia*, *Eucalyptus*, *Callistemon* behooren tot de meest bekende voorbeelden.

Aan deze groepen is in den laatsten tijd nog eene toegevoegd omtrent de bestuiving van bloemen door den wind, door insecten, door vogels enz.

Uitloopers, broedknoppen, knollen, en tal van andere gevallen zal men later door zulke groepen trachten te vertegenwoordigen.

De ondervinding te Innsbrück leert, dat zulke groepen zich zeer gemakkelijk in het geheugen prenten, en de leerzaamheid van den tuin in belangrijke mate verhoogen.

D. V.